

Philips en GERRIT werken verder aan verbetering XDS-infrastructuur 'We gaan van beeldbeschikbaarheid naar volledige databeschikbaarheid'

Philips sloot afgelopen januari met regionale samenwerkingsorganisatie (RSO) GERRIT voor de regio Noord-Nederland een overeenkomst. Het doel: de beschikbaarheid en uitwisseling van beelden en documenten tussen bij de RSO aangesloten ziekenhuizen te verbeteren. GERRIT heeft sinds 2011 voor én samen met ziekenhuizen in de regio de XDS-infrastructuur (XDS-NN) ontwikkeld die beeldbeschikbaarheid mogelijk maakt. Dat moet de komende jaren volledige beschikbaarheid van alle medische data worden, vertelt GERRIT-directeur Wim Hodes. "Onze focus ligt op hoe we de zorg met ICT beter krijgen: verandert inzet van ICT de zorg ook echt, wordt die efficiënter en effectiever? Dat realiseren, is mijn grootste drive."

& DOOR MARTIJN KREGTING

Dat het werken aan betere gegevensuitwisseling een kwestie van lange adem is, blijkt wel uit de carrière van Wim Hodes. Al sinds 2004 is hij directeur-bestuurder van GERRIT. Tot en met 2011 was het een parttime functie naast een baan als informatiemanager bij Zorg op Noorderbreedte. In het jaar dat de Eerste Kamer het plan voor een landelijk EPD afwees, werd het een fulltime baan.

"Wij zijn net als veel collega's een samenwerkingsorganisatie, ontstaan vanuit zorgaanbieders zelf die samen zaken op gebied van gegevensuitwisseling wilden oppakken", vertelt Hodes. "Ik kreeg in 2011 in dat kader de vraag om GERRIT om te vormen tot een organisatie die veelzijdiger was dan alleen het beheer van het Edifact¹-netwerk voor zorgverleners in Friesland. In eerste instantie was GERRIT bovendien alleen actief in Friesland. In 2011

kwam Groningen erbij en in 2015 werd GERRIT ook actief als RSO voor Drenthe."

Beginfase

In de beginfase van XDS-NN bestonden er al uitwisselingen op basis van XDS in de regio. MCL is daarmee voor het Hartcentrum begonnen. Zo ontstond een eerste XDS-netwerk, in eerste instantie ondersteund door Forcare. Dat draaide al vrij snel vrij goed, vertelt Hodes.

"Vanuit het Hartcentrum kwam het initiatief om dit regionaal uit te rollen. Maar er was ook al een XDS-initiatief van het UMCG, met dezelfde technologie-partijen. En vanuit Radiologie van het MCL was eveneens behoefte aan beelduitwisseling. Er dreigden verschillende netwerken op basis van dezelfde standaarden en met dezelfde leveranciers te komen. Toen hebben de ziekenhuizen bij GERRIT de vraag neergelegd om als samenwerkingsplatform een vooronderzoek te doen: wat willen we eigenlijk, kan dit via hetzelfde netwerk? Dat leidde tot de keuze voor

één XDS-infrastructuur voor Noord-Nederland van één consortium. Vervolgens kwam de vraag of we de infrastructuur konden beheren."

Functies binnen GERRIT

De regionale samenwerking binnen GERRIT omvat allereerst een platformfunctie, schetst Hodes. "Het gaat om informatie en ervaringen delen, maar vooral duiden. Wat vinden we van bepaalde ontwikkelingen op het gebied van gegevensuitwisseling, wat willen we hiermee in de regio?" Als je binnen dat platform komt tot concepten, ga je projectmatig zaken realiseren en concretiseren. Dat is de tweede functie, somt Hodes op.

Na de implementatie is de uitdaging vooral het borgen van een goede werking, vervolgt de directeur van GERRIT: "Soms betekent dit dat je zaken zelf in beheer neemt als dienstverlening. Of je combineert en coördineert wat derde partijen doen. Daarin zijn we de I&A (informatisering en automatisering)-afdeling van een zorgketen. In het begin deden we dit vooral voor

huisartsen, ziekenhuizen, laboratoria en apotheken. Inmiddels doen we veel projecten voor veel sectoren, zoals VVT, GGZ. Ook zijn we met PGO-projecten bezig. Dan werk je ook voor en met gemeenten en welzijnsorganisaties."

Noord-Nederland was volgens Hodes een van de eerste regio's die echt aan beeldbeschikbaarheid deed. "In 2014 was alles al technisch gereed. Daarna is via convenanten tussen de betrokken ziekenhuizen geregeld hoe de uitwisseling in de praktijk zou verlopen. Daarvoor moesten alle processen op de helling. In twee jaar tijd is de dvd als drager van beelden uitgefaseerd in alle werksituaties. In 2016 werd er in Noord-Nederland geen dvd meer verstuurd. Sindsdien is er regiobreed digitale beschikbaarheid van beelden en sinds 2019/2020 ook voor de bijbehorende verslagen. Dat is verdergaand dan aanvragen en uitwisselen, iedere behandelaar kan relevante beelden en verslagen nu inzien of ophalen. Inmiddels stellen enkele ziekenhuizen ook (complete) patiëntsamenvattingen beschikbaar."

Samenwerking met Philips

Kortom, GERRIT is op steeds meer gebieden voor steeds meer organisaties actief (zie ook kader 'Over GERRIT'). Voor XDS-NN leunt de regio al langere tijd op technologie van Philips. Deze aanbieder van gezondheidstechnologie levert al vanaf het begin het softwarematige deel van de XDS-infrastructuur. GERRIT is verder voor het technische en functionele beheer van de keten verantwoordelijk.

"Technisch beheer omvat onder meer het aansluiten van alle PACS'en van ziekenhuizen. Functioneel beheer betekent onder andere: wat gaan we uitwisselen, welke processen richten we in tussen ziekenhuizen? Hoe houden we die afspraken duidelijk en concreet, zodat veranderingen binnen een ziekenhuis altijd pas na afstemming met de rest van de keten worden doorgevoerd."

De XDS-NN infrastructuur omvat inmiddels ruim 3,5 miljoen studies en bijna 2 miljoen documenten en verslagen van de noordelijke patiënten. In samenwerking met Philips zijn koppelingen ontwikkeld tussen XDS-NN en andere XDS-infrastructuren. Die zorgen ervoor dat op termijn alle ziekenhuizen uit Noord-Nederland met ziekenhuizen van andere XDS-infrastructuren in andere regio's kunnen uitwisselen. Daardoor wordt de zorg voor patiënten beter en eenvoudiger. Daarnaast bespaart het veel geld en ongemak omdat onderzoeken in andere ziekenhuizen niet herhaald hoeven te worden.

Nieuwe stappen

Met Philips wil GERRIT de komende vier jaar – de duur van de overeenkomst – nieuwe stappen zetten, benadrukt Hodes. Alle elementen staan in het vierjarig programmaplan 'Data delen Medisch Specialistische Zorg Noord-Nederland'. Intern wordt het programmaplan XDS-NN+ genoemd, omdat het om veel meer dan alleen beelduitwisseling via XDS gaat, namelijk elke vorm van informatie-uitwisseling tussen ziekenhuizen onderling en met andere zorgaanbieders.

"Momenteel zijn we samen met Philips bijvoorbeeld bezig met het beschikbaar stellen van patiëntsamenvattingen. Dat is nu nog documentgebaseerd, maar uiteindelijk willen we standaard de BgZ met iedereen kunnen uitwisselen. Dat willen we bovendien landelijk kunnen realiseren, bijvoorbeeld tussen alle UMC's met behulp van het Twiën-Afsprakenstelsel. Verder moeten er koppelingen gelegd kunnen worden tussen ons XDS-systeem en elk EPD, of het nu Hix van ChipSoft is, EpicCare of Nexus. En we werken toe naar het gebruik van slechts BSN-nummers voor identificatie bij uitwisseling van data – ook vanuit wettelijk perspectief. Tot slot willen we aan kunnen sluiten op de landelijke online toestemmingsvoorziening Mitz."

Hoewel GERRIT en Philips een leverancier-klantrelatie hebben, ziet men de onderneming ook als partner. "Dat betekent dat er soms discussies zijn over wat wel of niet kan, dat is ook gezond. Zo willen wij echt de aansluiting op Mitz regelen voor de ziekenhuizen en andere aangesloten zorgaanbieders. Veel ICT-leveranciers hebben vraagtekens bij sommige keuzes die Mitz gemaakt heeft en willen hier niet zonder meer in mee. Daar zullen we nog eens goed over doorpraten. Want we willen met ons XDS-netwerk echt die Mitz-koppeling. Dit is overigens een groter project dan alleen onze samenwerking met Philips. Zo willen we ook dat alle EPD-leveranciers die koppeling met Mitz gaan integreren." ■

Referenties

1. EDIFACT is een internationale standaard voor elektronisch gegevensuitwisseling. EDIFACT is opgezet door de VN staat voor Electronic Data Interchange for Administration, Commerce and Transport. Hij werd voor de zorg het eerst gepubliceerd in maart 1987.

CV

Wim Hodes is directeur-bestuurder van RSO GERRIT.

Binnen de hernieuwde samenwerking met GERRIT gaat Philips, als leverancier van XDS, aanvullende software en diensten leveren om de uitwisseling van gegevens verder te verbeteren voor zorgverleners en patiënten. Daarbij leggen GERRIT en Philips de komende jaren de focus op het uitbreiden van het aantal soorten beelden en gegevens, de ondersteuning van verschillende diagnostische viewers voor (radiologische) beelden. Dit moet ervoor zorgen dat de Noord-Nederlandse regio goed voorbereid is op landelijke ontwikkelingen zoals het Twiën-afsprakenstelsel en de aansluiting op de landelijke patiënttoestemmingsvoorziening Mitz.

Philips is lid van de ICT&health Innovation Partner Group.

PHILIPS